

EHDOTUKSEN PÄÄTEEMAT JA RATKAISUPERIAATTEET

Kilpailun keskeisenä teemana on **korostaa kaupallisen keskustan yhteyttä tulevaisuuden Matkakeskustan alueelle**. Rautatieaseman ympäristö/ Matkakeskus ja kaupallinen sekä hallinnollinen ydinkeskusta liitetään liikenteellisesti ja toiminnallisesti nykyistä paremmin yhteen. **Keskustapalvelut sijoittuvat tulevaisuudessa tämän palvelu- ja kauppa-akselin, Keskusraitin varrelle**. Tiivis keskustarakenne parantaa myös päivittäistavarakaupan ja erikoiskaupan toiminta- ja kehitysedellytyksiä. Kauppa-akselin varrelle sijoittuu alikulkutunnelin kautta radan pohjoispuoliset asuntoalueet ja Nanson kulttuuripaja, Matkakeskuksen toiminnot ja aukiotila, Maununkadun varren uudet kaupalliset yksiköt ja asuinrakennukset, terveyskeskuksen laajennusosuudet sekä uudelleen muotoillun Pirkkalaistorin ympärille kietoutuva vireä kaupallinen keskusta. Uusi rotkopuistoa ylittävä kevytliikenteen silta helpottaa esteetöntä yhteyttä Matkakeskuksen ja Pirkkalaieskukuksen välillä. Kaupungintalon hallintokortteli (Hallintoharju) yhdistetään kävelypainotteisella katutilalla entistä vahvemmin keskustatoimintoihin. Matkakeskuksesta syntyy myös tärkeä raittisyhteys tehdassaareen ja ranta-alueille. **Souranderintiestä muodostuu uusi Kulttuuriakseli**, jonka varteen sijoitetaan uudentyyppisiä puistotoimintoja. Tämä onnistuu Souranderintien osittaisella rauhoittamisella ajoneuvoliikenteeltä. Uusien, toisiinsa liittyvien puisto-, tori- ja aukiotilojen avulla voidaan **parantaa puistoyhteyttä rantaan ja yleisötapahtumien edellytyksiä**.

Ydinkeskusta pyritään huoltamaan ns. ulkosyöttöisesti, jotta ydinkeskustan katutilat voidaan rauhoittaa mahdollisuuksien mukaan ajoneuvoliikenteeltä. Kaupungin kehäyhteys muodostuu Pirkkalaistien, läntisen uuden kehäkatuyhteyden, Rounionkadun, Nokian valtatie ja Välimäenkadun muodostamasta yhteydestä. Ko. kehän sisällä keskustan liikenne pyritään rauhoittamaan ja liikennenopeuksia rajoittamaan. **Härkitie ja Välikatu** muuttuvat ydinkeskustan kohdalla **kevytliikennepainotteiseksi hidaskatuosuudeksi**, samoin kuin **Nokianvaltatie Matkakeskukuksen kohdalla**. **Souranderintie rauhoitetaan keskuspuistoakselin (Souranderinsuora) kohdalla** liikenteeltä ja linjataan uudelleen eteläosistaan uuden kehäkatuyhteyden avulla. Kehäkadun linjaus noudattaa osalla matkaa vanhan ratakuilun linjausta ja on yleiskaavaan merkitty yhteystarpeen mukainen katuyhteys Nokianvaltatieltä Rounionkadulle. Ratakuilua levennetään tarpeen mukaan kehäväylän tarpeisiin. **Kevytliikenteen laatuikäytävät** on osoitettu kaavarunkokartalla. Pysäköinti on sijoitettu terveyskeskuksen, matkakeskukuksen ja kaupallisen alueen yhteyteen niin, että pysäköintipaikoille on helppo ajaa ulkosyöttöistä verkkoa pitkin. Keskustan palvelut ja toiminnot ovat hyvin saavutettavissa pysäköintipaikoilta. **Keskitetty pysäköinti** parantaa etenkin kävelijöiden ja pyöräilijöiden liikenneturvallisuutta. Asuntoalueilla toteutetaan lopputilanteessa piha-/ puistokansipaikoitusratkaisut tai korttelikohtaiset pysäköintialot.

Keskustan uusi kaupunkikuva sidotaan vanhaan teollisuusperinteeseen. Pirkkalaistori kytketään torin puoleisilla ja Härkitien varren **tiilijulkisivuilla** visuaalisesti Nokian punatiiliseen tehdaskortteliin. Samaa tiiliteemaa on Matkakeskukuksen aukion julkisivuissa ja Kauppa-akselin varrella uudisrakennusten päädyissä. Näin Pirkkalaistorin ympäristö ja Matkakeskus yhdistyvät materiaaleiltaan symbolisesti toisiinsa. Kulttuuriakselin puistorakentamisessa korostetaan Souranderinkadun nykyisen rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Valaistuksella korostetaan pimeään aikaan keskustan akseleita, tärkeitä julkisivuja ja puistonauhoja.

MITOITUS

Kilpailuehdotus tuottaa asunorakentamisen volyyymiä yhteensä 390 000 as-kem2 (eli noin 7800 asukkaalle). Osa-alueittain asukkaita ja pysäköintipaikkoja osoitetaan seuraavasti:

ALUE	LAAJUUS/k-m2	ASUKASMÄÄRÄ	P-PAIKAT
Matkakeskus	33400	480	410
(23'800 as-kem2, 4100 liik-kem2, 3500 k-m2 toimistoa, 2000 k-m2 julkista (terveyskeskukuksen laajennus))			
Pirkkalaieskukuksen	83500	1415	960
(70'700 as-kem2 ja 12'800 liik-kem2 (+ uimahallin mahdollinen ja kirjaston tuleva laajennus))			
Hallintoharju	26900	545	300
Rounionkatu 1	71600	1432	720
Rounionkatu 2	44700	900	420
Rounionkatu 3	58800	1175	590
Rounionkatu 4	23200	463	230
Korkeemäki	39800	796	398
Kyyninkatu	10500	210	105
Yrittäjänkatu	21800	437	220
Yritspuisto	Konseptisidonnainen, n. 2,5 ha Ideaklusteri		

ALUEITTAISET SUUNNITTELURATKAISUT JA VAIHEITTAISUUS

Pirkkalaieskukuksen asuin- ja liikerakennusten massoittelussa on huomioitu olemassa olevat kiinteistörajat, jotta kortteleiden toteuttaminen vaiheittain olisi sujuvaa ja vastaisi kiinteistöjen omistajien ja hankkeisiin ryhtyvien tarpeita. Rakennukset muodostavat kaupallisen keskustan alueella viisi korttelikonaisuutta, joilla kullakin on oma rakenteellinen pysäköintinsä.

Laadittavien asemakaavojen olisi suotavaa käsittää aina vähintään yksi korttelikonaisuus kerrallaan, vaikka rakentaminen vaiheistettaisiin pienempiin osiin ja pidemmälle ajanjaksolle. Lähiympäristösuunnitelmat Härkitien ja Välikadun hidaskatuosuuksille, sekä Pirkkalaistorin uudistamiselle laaditaan yhteneväisinä ja toteutuksen aikataulu sovitaan yhteen ympäröivien kortteleiden kanssa.

Kortteleiden kaavoitus- ja toteutusjärjestys määräytyy pääpiirteittäin olemassa olevien rakennusten jäljellä olevan käyttöikänsä, tuotto-odotusten, sekä nykyisten ja tulevien kaupunkilaisten tarpeiden perusteella. Härkitien länsipuolisten kortteleiden rakennukset ovat jo elinkaarensa päässä. Keskon päätös luopua Pirkkalaistorin K-kaupasta vauhdittanee myös keskustan eteläosien uudistumista. Kirjaston uudisrakentamisen aikataulu määrittelee myös sen välittömässä läheisyydessä rakennettavien hidaskatu- ja toriaukioiden toteuttamisaikataulua.

Pirkkalaikeskuksen korttelitypologia mahdollistaa kussakin korttelissa kaavarungossa esitettyä laajemman liikerakentamisen, mikäli rakenteelliseen pysäköintiin lisätään yksi kerros maan alle. Pysäköintihallille viite-suunnitelmassa esitetty oleskelukannen alainen maan päällä oleva osa on mahdollista ottaa osittain käyttöön missä tahansa korttelissa, mikäli tilaa vievälle kaupalle keskusta-alueella on kysyntää. Tämä mahdollistaa korttelista riippuen 1000 – 3000 m² yksiköt.

Rounionkadun asuinalueet asemakaavoitetaan kukin omana kokonaisuutenaan. Kaupunkirakenteellisen yhteneväisyyden näkökulmasta mielekkäin toteutusjärjestys kunkin alueen sisällä alkaa kokoojakatuna toimivan Rounionkadun varsien rakentamisella valmiiksi ensimmäisenä. Vaiheittaisuuteen vaikuttaa merkittävästi alueella toimivien yritysten toiminnan siirtymisen aikataulu, jolloin ensimmäiset rakennettavat alueet sijoittuisivat valmiiksi vapaana oleville alueille.

Yrityspuisto ja Nanson kulttuuripaja rakentuvat elinkeinoelämän muutosten myötä. Yrityspuiston alueella toimistorakennukset toteutetaan sitä mukaa kun alueelle sijoittuvilla yrityksillä on tarvetta. Nanson kulttuuripaja voi aloittaa toimintansa vaikka heti, jos toimintaa rakennetaan yrityksen oman tuotannon lähtökohdista. Mikäli yritys hakeutuu toiseen sijaintipaikkaan, voidaan tilat ottaa muuhun käyttöön osa kerrallaan. Tällöin toimintoja ovat päivittäistavarakaupan yksikkö, kulttuuripajat sekä urheilukeskus. Tavoitteena on tutkia välineitä energiatehokkuuden ja energiaomavaraisuuden lisäämiseen alueen toteuttamisessa. Esim. Nanson ison hallin laaja kattopinta voidaan varustaa aurinkopaneelilla.

Korkeemäen täydennysrakentaminen sujuvoituu, mikäli alueelle laaditaan täydennysrakentamista ohjaava kaavaohjeisto. Ohjeistoon voi merkitä lisärakentamisen laajuuden ja toteutuksen suuntaviivoja, jotka pätevät koko alueella ilman että jokaisen taloyhtiön on ratkaistava samat ongelmat raskaan asemakaavamuutosprosessin avulla. Alueella voidaan harkita kerrostalojen lisäksi uudenaikaisia keskusta-asumistypologioita, mm. kaupunkikirivitaloja ja kaupunkipientaloja. Nämä laajentavat asumismuotojen kirjoa ja tarjoavat luontevan liikuman tiiviimpään kokonaisuuteen, mikäli tilaa kerrostalorakentamiselle ei ole.

Matkakeskus: Juna-, bussi- ja taksiasema halutaan keskittää yhdeksi matkakeskuskokonaisuudeksi. Henkilöjunaliikenteen kehittyessä Nokian ja Tampereen keskustan välillä Matkakeskuksen merkitys ns. ”Nokian kasvoina” matkustajille korostuu, jolloin radan varren arkkitehtuurin ja kaupunkikuvaan tulee satsata. Säteittäiset liikenneyhteydet kohtaavat Matkakeskuksen aukiolla, jossa liikennevirrat ohjataan liikenneympyrän avulla helposti toimivaksi liikennetarkaisuksi. Liikenneympyrä kivetään torin kaupunkikuvaan sopivaksi, kuitenkin niin, että eri liikennemuodot hahmottavat omat kulkuväylänsä. Matkakeskus yhdistyy radan pohjoispuoliseen Nanson kulttuuripajan aukiolle esteettömällä, laajalla ja hyvin valaistulla alikulkutunneliyhteydellä rakennuksen alta. Polkupyöräpysäköintipaikkoja sijoitetaan radan molemmin puolin. Matkakeskustaa ja Nanson kulttuuripajaa sekä liityntäpysäköintiä palvelevat kaksi pysäköintitaloa molemmin puolin rataa.

Matkakeskus voidaan ajatella nelivaiheiseksi: 1. Liityntäpysäköinti ja siihen liittyvä hybridirakennus, 2. terveyskeskuksen ja palveluasumisen laajennustarpeet, 3. kumitehtaan varaston korjaus ja uudistaminen matkakeskuksen toimintoihin sopivaksi, 4. muu korjaus- ja täydennysrakentaminen.

Yrittäjäkadun varrelle rakennetaan uusia asuin- ja palvelurakennuksia, joiden katutasossa voi sijaita palvelu- ja pienliiketilaa. Yrittäjäkatu yhdistää Prisman ja keskustan muihin toimintoihin turvallisen kevytliikenneväylän avulla.

Puisto- ja viheralueet

Uusien liikennejärjestelyiden myötä Souranderintien ja Kerhokadun risteysalueen eteläpuoli voidaan rauhoittaa puistotapahtuma-alueeksi. Risteyksessä jo sijaitsevien Nokian taidetalon ja Kerholan juhlatilan lisäksi torille rakennetaan uusi elokuvateatteri sekä Nokia-paviljonki palvelemaan ulkoilmatapahtumia ja toritoimintaa. Torin yhteyteen sijoitetaan sarja veistoksellisia koko perheen toimintapuistoja (skeitti, boulderointi, petangue), jotka samalla toimivat myös ympäristötaideteoksena. Aukiosta muodostuukin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden tärkeä kohtaamispaikka, puistoreittien risteyskohta ja portti keskustasta ranta-alueille. Aukiolta Emäkosken laskeva puro laajennetaan kanavaksi, jonka varrelle avataan uusi terassoituva rantaraitti Tehdassaaren. Torille ulottuvan kanavan myötä Nokianvirran ranta-alue lähenee keskustaa. Kanavan varrelle voidaan sijoittaa julkinen sauna sekä myyntikojuja.

Kulttuurialueen ja Tehdassaaren väliin jäävästä viheralueesta tehdään elämyspuisto, joka mahdollistaa suurempien ulkoilmatapahtumien kuten festivaalien ja markkinoiden järjestämisen. Lisäksi puorpuistoyhteyttä rannasta suunnittelualueen pohjoisiin osiin ja niiden virkistys- ja lenkkipolkureitistöihin korostetaan ja kehitetään valaistuksella ja väyläverkostoa parantamalla.